

Article Info:

Article Type:
Research Article

Article history:
Received August 31, 2024
Received in revised form
December 13, 2024
Accepted December 17, 2024
Published Online December
05, 2024

Keywords:
multicultural education,
role conflict,
teachers

A Model for Identifying and Reducing Role Conflict of Teachers in Multicultural Learning Environments

Ataollah Mahmoudi¹, and Mohammad Azad Abdollahpour²

1. Department of Psychology, Mah.c., Islamic Azad University, Mahabad, Iran.

E-mail: ataollah.mahmoudi@iau.ir

2. Corresponding author, Department of Psychology, Mah.c., Islamic Azad University, Mahabad, Iran.

E-mail: a.abdollahpour@iau-mahabad.ac.ir

ABSTRACT

Objective: Role conflicts among teachers in multicultural learning environments, due to cultural differences and contradictory expectations, can negatively impact teaching quality. This study aims to present a model for identifying and reducing these conflicts by identifying effective factors and strategies to improve teacher performance in such environments.

Method: In terms of mixed methods, this research consisted of a qualitative synthesis of research and thematic analysis of interviews with experts, and a quantitative structural equation testing for model fit. In the qualitative part, a research synthesis of 17 articles between 2015 and 2024 was used to determine the indicators, including all scientific articles and documents related to the research as criteria. In the interview and theoretical saturation part, 14 university professors from Sanandaj and experts in multicultural curriculum planning were interviewed. Then, in the quantitative part, the questionnaire was also administered to 115 teachers for validation, and its convergent and divergent validity was confirmed by the structural equation method and reliability by Cronbach's alpha.

Results: The findings revealed 24 initial concepts categorized into 5 main themes from 17 empirical articles. Based on the interview results, 21 components were extracted and organized into 3 factors. Finally, the extracted factors from library sources and expert opinions were systematically organized, removing duplicates and similarities, resulting in 38 initial concepts (indicators), 6 themes, and main categories (teacher cultural readiness, organizational support, development of multicultural curricula, cultural diversity management in the educational environment, conflict resolution skill development, and training and empowerment) identified as key factors in reducing role conflicts among teachers in multicultural learning environments.

Conclusions: Based on the results, several factors contribute to reducing role conflicts for teachers in multicultural learning environments. In particular, teachers' cultural preparedness helps them better understand and manage students' cultural differences, while organizational support for teachers is essential in creating an appropriate environment for cultural interaction. Also, multicultural curricula and conflict resolution skills can help reduce role conflicts in multicultural classrooms.

Cite this article: Mahmoudi, A., & Abdollahpour, M. A. (2024). A Model for Identifying and Reducing Role Conflict of Teachers in Multicultural Learning Environments. *Journal of Research in Educational Systems*, 18(67), 109-125. <https://doi.org/10.22034/jiera.2025.512927.3305>

© The Author(s) Publisher: Iranian Educational Research Association

DOI: <https://doi.org/10.22034/jiera.2025.512927.3305>

Introduction

Multicultural education is a vital necessity in multicultural societies that want to live together peacefully. It seeks to reconstruct the realm of education, not only as a place for learning, but also as a democratic position that embraces all cultures and ethnic groups, an ideal that will pave the way for peaceful democracy and equality (Howe & Lisi, 2023). To teach in multicultural ways, the teacher must develop his/her own cultural understanding and tolerance of the ambiguity of harmonious and peaceful coexistence in his/her attitude and behavior; but how the teacher does this in practice is not clearly explained (Harjatanaya & Hoon, 2020). Multicultural teaching changes the role of the teacher from a transmitter of knowledge to a facilitator of the learning process (Aada, 2020). One of the tasks of the teacher in multicultural teaching is to discover these learning styles when teaching (Kahrizi et al., 2021). Multicultural learning environments create challenges for teachers due to cultural, linguistic, and ethnic diversity, which leads to role conflicts. Role conflicts of teachers in multicultural learning environments, especially in schools and universities, are one of the main challenges in contemporary education. Teachers in these environments face a diverse and complex set of roles, and due to the cultural, linguistic, and ethnic diversity of students, role conflicts are inevitable. These conflicts can include conflicts between different cultural expectations of the teacher, misalignment of educational goals with cultural values, or pressures arising from managing multicultural groups. For this reason, it is of particular importance to accurately recognize these conflicts and identify methods for reducing them. Therefore, this study seeks to identify the factors that are effective in reducing role conflicts of teachers in multicultural learning environments and to design a model in this regard.

Method

In terms of mixed methods, this research had a qualitative synthesis research and thematic analysis of interviews with experts, and a quantitative structural

equation testing to test the model's fit. In terms of its developmental-applied purpose, it was a single-section time horizon. In this research, both library and field methods were used to collect the information required for the research. In the synthesis research part, 17 articles were reviewed, and in the interview part, 14 university professors and experts in multicultural curriculum planning were interviewed. Also, the questionnaire was provided to 115 teachers for validation, and its convergent and divergent validity was confirmed by the structural equation method and reliability by Cronbach's alpha. To examine the appropriateness and validity of the presented model, structural equations were used in SmrtPLS version 3 software.

Results

The findings showed that 24 initial concepts in the form of 5 main concepts or themes were identified from 17 articles from the empirical background. According to the interview results, 21 components were extracted in the form of 3 factors. Then, finally, the factors extracted from library resources, tables, and opinions of professors and experts were arranged in order, and duplicates and similar items were eliminated. Finally, 38 initial concepts (indices), 6 themes and main themes (cultural preparation of teachers, organizational support, development of multicultural curricula, management of cultural diversity in the educational environment, development of conflict resolution skills, and training and empowerment) were identified and determined in the form of effective factors in reducing teacher role conflicts in multicultural learning environments. According to the results, teacher role conflicts can be reduced by considering cultural readiness, organizational support, and the development of multicultural curricula. Also, managing cultural diversity, developing conflict resolution skills, and training and empowering teachers were identified as key factors in reducing these conflicts. These factors have been comprehensively extracted from the empirical background analysis and interviews with experts and can be used as a basis for designing

educational policies and programs to improve teacher performance in multicultural classrooms. Based on the results, the model presented in this study has a good goodness of fit.

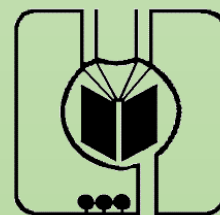
Conclusions

Based on the results, several factors have an impact on reducing role conflicts among teachers in multicultural learning environments. These factors include teachers' cultural preparedness, organizational support, multicultural curriculum development, cultural diversity management, conflict resolution skills development, and teacher training and empowerment. In particular, teachers' cultural preparedness helps them better understand and manage students' cultural differences, while organizational support for teachers is essential in creating an appropriate environment for cultural interaction. Also,

multicultural curricula and conflict resolution skills can help reduce role conflicts in multicultural classrooms. Collectively, these factors give teachers the ability to better manage cultural differences and are effective in reducing the pressures arising from role conflicts in multicultural classrooms. According to the findings of this study, it is suggested that to reduce teacher role conflicts in multicultural learning environments, specific training programs should first be designed to enhance teachers' cultural preparedness so that they can better understand and manage students' cultural differences. In addition, educational institutions need to provide more organizational support to teachers, especially in creating a suitable environment for cultural interaction and mutual understanding.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

پژوهش در

نظام‌های آموزشی

دوره ۱۸، شماره ۶۷، ۱۴۰۳
ص ۱۰۹-۱۲۵

شاپا (چاپی): ۳۳۲۴-۳۳۸۳

شاپا (الکترونیکی): ۲۳۴۱-۲۷۸۳

Homepage: www.jiera.ir

درباره مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخچه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۱۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۲۷

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۰/۰۵

واژه‌های کلیدی:

آموزش چندفرهنگی،

تعارض نقش،

معلمان

ارائه مدلی برای شناسایی و کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی

عطا الله محمودی^۱، و محمدآزاد عبدالله پور^{۲✉}

۱. گروه روانشناسی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران. رایانامه: ataollah.mahmoudi@iau.ir

۲. نویسنده مسئول، گروه روانشناسی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران. رایانامه:

a.abdollahpour@iau-mahabad.ac.ir

چکیده

هدف: تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و انتظارات متناقض می‌تواند بر کیفیت تدریس تأثیر منفی بگذارد. این پژوهش با هدف ارائه مدلی برای شناسایی و کاهش این تعارضات، به شناسایی عوامل مؤثر و راهکارهای کاهش آن‌ها می‌پردازد تا عملکرد معلمان در چنین محیط‌هایی بهبود یابد.

روش: این پژوهش از نظر روش آمیخته، بخش کیفی سنتزپژوهی و تحلیل تم مصاحبه با خبرگان و بخش کمی‌آزمون معادلات ساختاری برای تناسب سنجی مدل بود. در بخش کیفی، سنتزپژوهشی ۱۷ مقاله برای تعیین شاخص‌ها شامل تمام مقالات و مستندات علمی مرتبط با پژوهش بعنوان ملاک از مراجع علمی چون Elsevier، Google Scholar، ScienceDirect، SID، CiteSeer، در بازه سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴ بررسی شد. در بخش مصاحبه و دست یافتن به اشباع نظری با ۱۴ نفر از اساتید دانشگاهی شهر سنج و خبرگان برنامه ریزی درسی چندفرهنگی مصاحبه شد، در بخش کمی نیز جهت اعتبارسنجی پرسشنامه در اختیار ۱۱۵ نفر از معلمان قرار گرفت که روایی همگرا و واگرایی آن به روش معادلات ساختاری و پایایی با آلفای کرونباخ تأیید شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که تعداد ۲۴ مفهوم اولیه در قالب ۵ مفهوم یا مضمون اصلی از ۱۷ مقاله از پیشینه تجربی شناسایی با توجه به نتایج مصاحبه ۲۱ مؤلفه در قالب ۳ عامل استخراج شد. سپس عوامل استخراج شده از منابع کتابخان‌های جدول و نظرات اساتید و خبرگان به ترتیب مرتب و موارد تکراری و مشابه حذف شد و ۳۸ مفهوم اولیه (شاخص)، ۶ تم و مضمون اصلی (آمدگی فرهنگی معلمان، حمایت سازمانی، توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی، مدیریت تنوع فرهنگی در محیط آموزشی، توسعه مهارت‌های حل تعارض و آموزش و توانمندسازی) در قالب عوامل مؤثر در کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی شناسایی و تعیین شدند.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج عوامل متعددی در کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی تأثیر دارند. به‌ویژه، آمدگی فرهنگی معلمان به آن‌ها کمک می‌کند تا تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان را بهتر درک و مدیریت کنند، در حالی که حمایت سازمانی از معلمان در ایجاد فضایی مناسب برای تعامل فرهنگی ضروری است. همچنین، برنامه‌های درسی چندفرهنگی و مهارت‌های حل تعارض می‌توانند به کاهش تعارضات نقش در کلاس‌های چندفرهنگی کمک کنند.

استناد به این مقاله: محمودی، عطاالله، و عبدالله پور، محمدآزاد. (۱۴۰۳). ارائه مدلی برای شناسایی و کاهش تعارضات نقش معلمان در

محیط‌های یادگیری چندفرهنگی. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۸(۶۷)، ۱۰۹-۱۲۵.

<https://doi.org/10.22034/jiera.2025.512927.3305>

ناشر: انجمن پژوهش‌های آموزشی ایران

© نویسندگان

مقدمه

با متنوع‌تر شدن جوامع و محیط‌های آموزشی، آموزش در کلاس‌های چندفرهنگی به یک حوزه تحقیقاتی حیاتی تبدیل شده است (De Jesus-Reyes, 2024؛ احمدی و دیگران، ۱۳۹۷). آموزش چندفرهنگی^۱ نوعی رویکرد آموزشی است که تنوع قومی و فرهنگی را در جامعه به رسمیت می‌شناسد و سیاست‌های آموزشی خود را در جهت اصلاح مفاهیم عمده‌ای نظیر هویت، از خودبیگانگی، تعصب، درگیری‌های قومی، نژادی و فرهنگی تنظیم می‌کند (صادقی، ۱۳۸۹). از نظر «کمیسیون آموزش چند فرهنگی» آموزش چند فرهنگی، مفهومی انسانی است مبتنی بر نقاط قوت تنوع، حقوق بشر و عدالت اجتماعی. این نوع آموزش، جامعه متکثر فرهنگی را به عنوان نیروی مثبت تلقی نموده و تفاوت‌ها را به عنوان فرصتی برای درک بهتر جامعه جهانی مطرح می‌نماید (Association for Supervision and Curriculum Development, 2014). تعلیم و تربیت چند فرهنگی به عنوان یک نیاز ضروری در جوامع چند فرهنگی که می‌خواهند به صورت مسالمت‌آمیز زندگی مشترکی را دنبال کنند، امری حیاتی است. به بازسازی قلمرو آموزش، نه تنها به عنوان محلی برای آموزش، بلکه به عنوان یک موضع دموکراتیک که همه فرهنگ‌ها و گروه‌های نژادی را در بر می‌گیرد، می‌پردازد که این ایده‌آل راه را برای دموکراسی صلح‌آمیز و برابری هموار خواهد کرد (Howe & Lisi, 2023). آموزش چند فرهنگی به لحاظ تاریخی به عنوان یک سیاست اجتماعی برای شمول همه افراد در یک جامعه مدنی در نظر گرفته شده است (صائبی و دیگران، ۱۴۰۲). از نظر Gorski and Dalton (2020) برنامه‌داری چندفرهنگی بیانگر یک رویکرد پیش رونده برای تحول و دگرگون ساختن مدارس و مراکز آموزشی است که به گونه‌ای کل‌گرایانه، همه فعالیت‌های آگاهانه یا ناآگاهانه تبعیض‌آمیز در نظام آموزشی را مورد نقادی قرار داده و درصدد حذف آن‌ها بر می‌آید. آموزش چندفرهنگی رویکردی آموزشی است که بر احترام به تنوع فرهنگی، قومی و مذهبی در محیط آموزشی تأکید دارد. در زمینه جهانی‌شدن، آموزش چندفرهنگی اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است زیرا به دانش‌آموزان کمک می‌کند تفاوت‌ها را درک کنند، تساهل بسازند و نگرش‌های فراگیران‌های توسعه دهند. در کشوری که دارای تنوع قومی، مذهبی و فرهنگی است، آموزش چندفرهنگی نقش مهمی در ایجاد همبستگی اجتماعی و ساختن شخصیت ملی ایفا می‌کند. بنابراین، مدارس به عنوان نهادهای آموزشی مسئولیت دارند که آموزش‌هایی را اجرا کنند که به تنوع احترام بگذارد و تضمین کند هر دانش‌آموز تجربه آموزشی عادلانه و فراگیران‌های داشته باشد. این تنوع شامل زمینه‌های فرهنگی، زبانی، قومی و مذهبی مختلف است. به عنوان مثال مدرسه‌ای زیر نظر کشورهای اسلامی همچنان دانش‌آموزانی از زمینه‌های مختلف را بدون تبعیض می‌پذیرد. این نشان‌دهنده تعهد مدرسه به ایجاد محیط آموزشی باز برای همه است. با این حال، این تنوع چالش‌های خاصی را در مدیریت آموزش ایجاد می‌کند، به ویژه برای معلمانی که باید روش‌ها و استراتژی‌های تدریس خود را با نیازهای همه دانش‌آموزان تطبیق دهند.

معلمان نقش مرکزی در ایجاد محیط آموزشی فراگیر و مؤثر در کلاس‌های چندفرهنگی ایفا می‌کنند. آن‌ها نه تنها مسئول انتقال مطالب درسی هستند، بلکه مسئول ایجاد فضای مساعد برای همه دانش‌آموزان، بدون توجه به زمینه‌های مختلف نیز هستند (Cheng Lianghong, 2017؛ Suncaka, 2023). معلمان باید بتوانند ارزش‌های تساهل، عدالت و احترام به تنوع را در هر فعالیت آموزشی نهادینه کنند (Iwai, 2023). بنابراین، شایستگی معلم در درک پویایی‌های اجتماعی در کلاس بسیار مهم است تا از بروز سوءتفاهم‌ها و تعارضات ناشی از تفاوت‌های فرهنگی و ارزش‌های دانش‌آموزان جلوگیری شود (Chen, 2024).

اگرچه آموزش چندفرهنگی فواید زیادی برای توسعه اجتماعی و آکادمیک دانش‌آموزان دارد، معلمان اغلب با چالش‌های مختلفی در مدیریت کلاس‌های متنوع روبرو هستند (Cheng Lianghong, 2017). یکی از چالش‌های اصلی، تفاوت‌های زبان و الگوهای ارتباطی میان دانش‌آموزان است که می‌تواند موجب شکاف در درک مطالب شود (Pollio & Riemma, 2024). علاوه بر این، وجود کلیشه‌ها و تعصبات اجتماعی در محیط مدرسه می‌تواند بر تعاملات میان دانش‌آموزان تأثیر گذاشته و منجر به حذف اجتماعی شود (Balaman, 2023). معلمان همچنین باید با چالش توسعه استراتژی‌های آموزشی مواجه شوند که بتواند تمام زمینه‌های دانش‌آموزان را بدون ایجاد نابرابری یا تبعیض در بر بگیرد (Loftin, 2024).

برای تدریس به شیوه‌های چند فرهنگی مدرس باید فهم و درک فرهنگی خود، تحمل ابهام هم‌زیستی موزون و مسالمت‌آمیز را در نگرش و رفتار خود گسترش دهد؛ اما اینکه مدرس این کار را در عمل انجام دهد به طور شفاف واضح توضیح داده نشده است (Harjatanaya & Hoon, 2020). تدریس به شیوه چند فرهنگی نقش مدرس را از انتقال‌دهنده دانش به تسهیل‌گر فرایند یادگیری تغییر می‌دهد (Aada, 2020). محیط‌های یادگیری^۲ چندفرهنگی به دلیل تنوع فرهنگی، زبانی و قومی، چالش‌هایی را برای معلمان ایجاد می‌کنند که منجر به تعارضات^۳ نقش می‌شود.

1. multicultural education
2. Learning environments
3. Conflicts

تعارضات نقش زمانی شدت می‌یابد که انتظارات فرهنگی از معلم با انتظارات آموزشی یا اجتماعی تضاد پیدا کند، مانند تفاوت در نحوه تعامل با دانش‌آموزان یا شیوه تدریس. سلامت نیا و دیگران (۱۴۰۳) در مطالعه‌ای با هدف چالش‌های چندفرهنگی دانش‌آموزان مدارس ابتدایی اهواز: روایتی از دیدگاه مدیران و معاونان نشان می‌دهند که چالش‌های چندفرهنگی در مدارس ابتدایی اهواز بسیار متنوع بوده و شامل مواردی مانند تفاوت‌های فرهنگی، زبانی، اجتماعی و اقتصادی دانش‌آموزان، عدم آمادگی معلمان برای تدریس در کلاس‌های چندفرهنگی و نبود برنامه‌های آموزشی مناسب برای این نوع کلاس‌هاست. همچنین، یافته‌ها حاکی از آن است که مدیران و معاونان مدارس با چالش‌های جدی در مدیریت کلاس‌های چندفرهنگی مواجه هستند و نیازمند حمایت و آموزش‌های بیشتری در این زمینه‌اند. این چالش‌ها نه تنها بر فرایند یادگیری دانش‌آموزان تاثیر می‌گذارند، بلکه بر روابط اجتماعی و هویت آن‌ها نیز تاثیرگذار هستند (سلامت‌نیا و دیگران، ۱۴۰۳). عباسی و دیگران (۱۳۹۹) نیز در مطالعه‌ای با عنوان شناسایی و طبقه‌بندی چالش‌های مدرسان زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در کلاس‌های چندفرهنگی نشان دادند که این زیرعوامل در هر یک از نه عامل رتبه اول را دارند: عامل فرهنگی: ارزش‌های متفاوت در ارتباط با روابط دختر و پسر؛ عامل دانش زبانی پیشین: عدم توانایی زبان‌آموزان در نوشتن به زبان مقصد؛ عامل یادگیری: سبک‌های یادگیری گوناگون؛ عامل آموزشی: دشواری انطباق دروس با نیازهای زبان‌آموزان؛ عامل تدریس: یافتن روش تدریسی که برای همه زبان‌آموزان مفید باشد؛ عامل مذهبی: جنبه دینی و تبلیغاتی محتوای کتاب‌های آموزش فارسی؛ عامل انگیزه: عدم علاقه برخی زبان‌آموزان به انجام تکلیف؛ عامل عاطفی: پایین بودن آستانه تحمل مدرس در مقابل موانع موجود و روحیه دفع آن‌ها و عامل اجتماعی: زیرعامل سوءتفاهم میان زبان‌آموزان با یکدیگر در درک نشانه‌های اجتماعی (عباسی و دیگران، ۱۳۹۹).

تنوع فرهنگی می‌تواند باعث افزایش این تعارضات شده و تأثیرات منفی زیادی بر نقش‌های معلمان داشته باشد، به همین دلیل بر لزوم ایجاد چهارچوب‌های آموزشی برای مدیریت این تعارضات تأکید کردند. در همین راستا، Jo and Jung (2017) نیز تأکید کردند که این تعارضات نقش می‌تواند اثربخشی تدریس را در کلاس‌های چندفرهنگی کاهش دهد و پیشنهاد دادند که برنامه‌های آموزشی باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که پیچیدگی‌های فرهنگی و انتظارات متناقض را کاهش دهند. بر اهمیت حمایت سیستم‌های آموزشی از معلمان و فراهم کردن محیط‌های مناسب برای ایفای نقش‌های مختلف در کلاس‌های چندفرهنگی تأکید کردند، چرا که تعارضات نقش می‌تواند منجر به اضطراب و کاهش اعتماد به نفس در معلمان شود. همچنین پژوهش Rajiah (2025) نشان داد که بازخورد مناسب در آموزش عالی، به‌ویژه در محیط‌های متنوع فرهنگی بسیار اهمیت دارد. مطالعات نشان می‌دهند که بازخورد دقیق و فردی نه تنها عملکرد دانش‌آموز را بهبود می‌بخشد، بلکه مشارکت و خودکارآمدی دانش‌آموز را نیز افزایش می‌دهد. علاوه بر این، شیوه‌های آموزشی پاسخگو از نظر فرهنگی، از جمله بازخوردی که منعکس‌کننده تجربیات متنوع دانش‌آموزان است، برای تقویت شمولیت و برابری در محیط‌های یادگیری ضروری است.

مطالعات پیشین نشان داده‌اند که تعارضات نقش می‌توانند بر کیفیت تدریس و یادگیری تأثیر منفی بگذارند و در نهایت موجب کاهش کارایی معلمان و رضایت دانش‌آموزان شوند. از طرفی، در جوامع چندفرهنگی، این تعارضات نه تنها به چالش‌هایی در زمینه تعاملات بین فرهنگی می‌انجامد، بلکه می‌تواند بر فرایندهای آموزشی و اجتماعی نیز اثرات منفی بگذارد. بنابراین، ارائه مدلی علمی که به شناسایی و کاهش این تعارضات کمک کند، به‌ویژه در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی، امری ضروری است. طراحی برنامه‌های آموزشی مناسب و حمایت‌های سازمانی برای مدیریت این تعارضات، شکاف‌های قابل توجهی در پژوهش‌های موجود مشاهده می‌شود. از یک سو، بسیاری از مطالعات به‌طور عمده بر شایستگی فرهنگی و مهارت‌های فردی معلمان تمرکز کرده‌اند، اما کمتر به پیاده‌سازی مدل‌های جامع و سیستمی برای کاهش تعارضات نقش پرداخته‌اند. از سوی دیگر، تحقیقات محدودی به تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی و سازمانی بر این موضوع اشاره کرده‌اند. به‌علاوه، نیاز به تحقیقات عملی و کاربردی بیشتر برای ارزیابی اثرات مداخلات مختلف در محیط‌های آموزشی چندفرهنگی، همچنان محسوس است. این شکاف‌های پژوهشی نیاز به یک مدل جامع برای شناسایی و کاهش تعارضات نقش معلمان در کلاس‌های چندفرهنگی را برجسته می‌کند. تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی، به‌ویژه در مدارس و دانشگاه‌ها، یکی از چالش‌های اساسی در آموزش و پرورش معاصر است. شناخت دقیق این تعارضات و شناسایی روش‌های کاهش آن‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به این چالش‌ها، پژوهش حاضر در تلاش است تا مدلی برای شناسایی و کاهش تعارضات نقش معلمان در چنین محیط‌هایی ارائه دهد. این مدل می‌تواند به معلمان و مدیران آموزشی کمک کند تا نه تنها درک بهتری از تعارضات نقش در کلاس‌های چندفرهنگی پیدا کنند، بلکه راهکارهایی عملی برای کاهش این تعارضات و بهبود کیفیت آموزش در

محیط‌های یادگیری چندفرهنگی ارائه دهند. به همین جهت این پژوهش در پی این است که عوامل مؤثر در کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی را شناسایی و یک مدل را در این رابطه طراحی کند.

روش

این پژوهش از نظر روش آمیخته^۱ (کیفی و کمی) بود. در این پژوهش به منظور گردآوری اطلاعات مورد نیاز تحقیق از هر دو روش کتابخانه‌های و میدانی استفاده شد. در بخش کیفی از سنتز پژوهی (روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌های و فراتحلیل مطالعات قبلی)، تحلیل تم و مصاحبه نیمه ساخت‌یافته با خبرگان برای شناسایی کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی استفاده شد. همچنین در بخش کمی از آزمون معادلات ساختاری برای تناسب سنجی مدل کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی، همچنین جهت اعتبار سنجی پرسشنامه با نرم افزار Gpower و در سطح اطمینان ۹۵ درصد، تعداد ۱۱۵ نفر از معلمان به روش خوشه‌ای-تصادفی انتخاب شدند.

در ابتدا به منظور شناسایی ابعاد مؤثر در کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی، تمام مقالات و مستندات علمی در CiteSeer، SID، ScienceDirect، Elsevier، Google Scholar و در بازه سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴ که با موضوع پژوهش مرتبط بودند، بررسی شدند. در این بخش از روش فراترکیب^۲ پیشینه به روش مرور نظامند استفاده شد. جهت ارزیابی صحت موارد انتخاب شده از روش لاوشه و با بهره‌گیری از نظرات چند تن از اساتید متخصص در رشته مدیریت آموزشی، علوم تربیتی و برنامه‌ریزی درسی بهره گرفته شد. با استفاده از برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی یا روش CASP با ۱۰ شرط کیفی هر مقاله به لحاظ کیفی مورد ارزیابی قرار گرفت. به هر یک از مقالات براساس هر یک از این شرایط، امتیازی بین ۱ تا ۵ تخصیص داده شد. مقالاتی که مجموع امتیازات آن‌ها ۲۵ و بالاتر شود به لحاظ کیفی تأیید و باقی مقالات حذف شدند. جهت تعیین پایایی کدهای استخراج شده یا اعتبار آن از آزمون پی اسکات استفاده شد.

ادبیات نظری تحقیق و پیشینه به دقت مورد بررسی و تجزیه تحلیل قرار گرفت ابتدا با روش فراترکیب کلیه مقالات مرتبط در بازه زمانی ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴ در پایگاه داده مقالات علمی داخلی و خارجی بررسی شد. روایی فراترکیب تمام پژوهش‌های منتخب به کمک ۱۰ معیار CASP ارزشیابی و جمعا ۱۴۲ مقاله یافت شد که پس از غربالگری بر اساس عنوان و چکیده مقالات، تعداد ۶۶ مقاله به علت عدم ارتباط با موضوع و اهداف مطالعه کنار گذاشته شد. در مرحله بعد از ۷۶ مقاله باقیمانده، ۳۲ مقاله به علت دوپلیکیشن و عدم مطابقت جامعه تحقیق از لیست مقالات یافت شده خارج شد و در نهایت پس از بررسی متن کامل ۴۴ مقاله باقیمانده، ۲۷ مقاله به علت عدم احراز معیارهای ورود کنار گذاشته شد و در گام آخر، ۱۷ مقاله باقیمانده که ارزش بالاتر از ۳۱ داشتند، شرایط ورود به مطالعه را به‌دست‌آوردند. همچنین شیوه کدگذاری و طبقه‌بندی اطلاعات نیز چندبار بررسی شد.

روش نمونه‌گیری در بخش اول کیفی (مصاحبه با استادان و برنامه‌ریزان درسی دانشگاه‌های سنج) به دو صورت هدفمند و تکنیک گلوله برفی و در حد اشباع نظری انجام شد. تعداد نمونه در سطح ۱۲ نفر به اشباع رسید اما به جهت افزایش اعتبار و همچنین پوشش کلیه مؤلفه‌های نهفته، نمونه‌گیری تا ۱۴ نفر ادامه یافت. گروه نمونه، شامل ۱۱ استاد و ۳ برنامه‌ریز درسی، در زمینه مدیریت آموزشی، علوم تربیتی و برنامه‌ریزی درسی چندفرهنگی بود. این افراد دارای مدرک دکتری و کارشناسی ارشد بودند و میانگین سابقه کار آنان نیز بیش از ۱۴/۲ سال بود. شرط ورود این افراد در گروه نمونه نیز داشتن حداقل ۳ مقاله در رابطه با موضوع پژوهش، بود. پس از مصاحبه نیمه ساختاریافته، پاسخ‌ها به شیوه تحلیل تم کدگذاری شدند.

جهت ارزیابی پایایی پروتکل مصاحبه، از روش درصد توافق بین دو کدگذار استفاده شد. بر اساس این بررسی، ضریب پایایی برای پروتکل مصاحبه در این مطالعه، برابر با ۰/۸۳ درصد بود. این مقدار از دیدگاه پژوهشگران مقدار مطلوبی است. برای بررسی تناسب و اعتبار مدل ارائه شده نیز از معادلات ساختاری در نرم افزار SmrtPLS نسخه ۳ استفاده شد.

یافته‌ها

پس از مطالعه تجربی مقاله‌ها، موارد جدول (۱) به‌عنوان عوامل کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی استخراج گردید.

1. mixed method
2. Ultracomination

جدول ۱. کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی مستخرج از پیشینه تجربی

ردیف	مؤلفه	پژوهشگر (سال)
آمادگی فرهنگی معلمان	آگاهی از فرهنگ‌های مختلف، مهارت‌های ارتباط بین‌فرهنگی، حساسیت فرهنگی، مهارت‌های بین‌فرهنگی، انعطاف‌پذیری فرهنگی	Balaman (2023), Chen (2024)
حمایت سازمانی	فراهم کردن منابع آموزشی، ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای، حمایت از ابتکارات معلمان، حمایت از معلمان در تعاملات بین‌فرهنگی، فراهم آوردن محیط امن برای معلمان	et al (2024), Darling-Hammond Chatham (2022) (2015), Datunsolang
توسعه و آموزش برنامه‌های درسی چندفرهنگی	گنجاندن محتواهای متنوع فرهنگی، استفاده از منابع آموزشی چندزبانه، ایجاد فرصت‌های یادگیری مشارکتی	(2018) Epstein et al, (2018) Gay
مدیریت تنوع فرهنگی در محیط آموزشی	تشویق به گفتگو و تبادل نظر، احترام به تفاوت‌های فردی، ایجاد هم‌افزایی میان فرهنگ‌ها، مدیریت تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی	Ruth- (2022), Pollio & Riemma (2024) (2024) Herbein (2023) Iwai, جهان‌نیده (۱۴۰۱)، Loftin
توسعه مهارت‌های حل تعارض	آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر، مذاکره، میانجی‌گری، مدیریت احساسات، آموزش مهارت‌های مدیریت تعارض، آموزش روش‌های بین‌فرهنگی، باورهای خودکارآمدی معلمان	Cheng Lianghong (2017), Suncaka (2023)

بر مبنای بررسی مقاله‌ها، تعداد ۲۴ مفهوم اولیه در قالب ۵ مفهوم یا مضمون اصلی، به عنوان کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی از پیشینه تجربی شناسایی و تعیین شدند. به منظور بررسی روایی محتوایی، ارزیابی پیشینه‌ها توسط ۲ نفر از متخصصان در این زمینه مورد بازبینی قرار گرفت. پایایی به روش ضریب پی اسکات بررسی شد. با این روش دو کدگذار داده‌ها را ارزیابی کردند و براساس همبستگی داده‌های این دو ارزیاب، پایایی تعیین شد.

$$Pi = (OA - EA) / (1 - EA)$$

$$Pi = (0/893 - 0/50) / (1 - 0/50) = ۰/۷۸۶$$

با توجه به اینکه ضریب اسکات بالاتر از ۰/۷ به دست آمد، لذا پایایی روش و ارزیابی مورد تأیید بود. سپس پاسخ‌های به دست آمده از مصاحبه‌های ساختاریافته با اساتید و برنامه‌ریزان درسی، کدگذاری و دسته‌بندی شدند.

جدول ۲. کد گذاری مقولات و مضمون اصلی

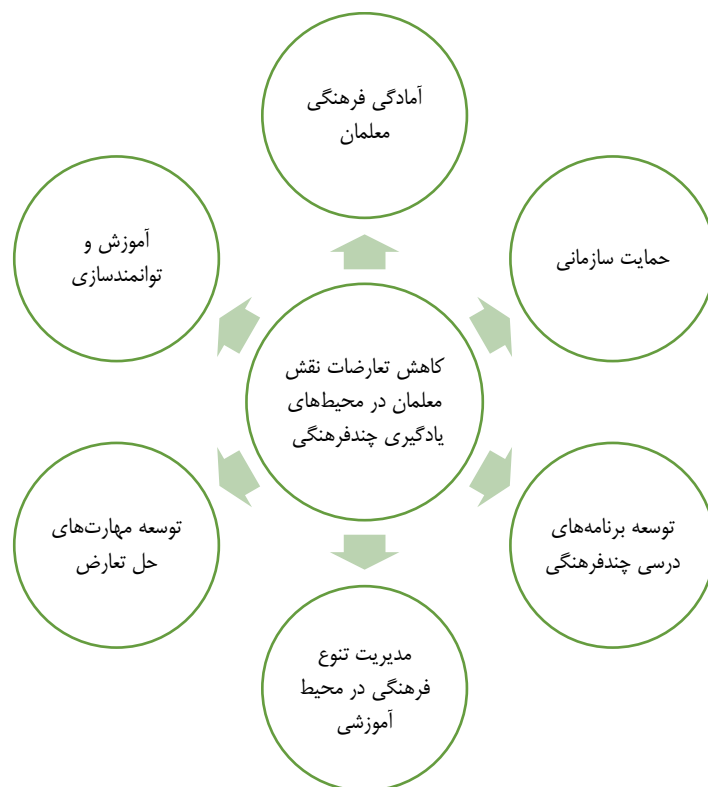
مضمون اصلی	تم	زیرمقوله
آمادگی فرهنگی معلمان		حساسیت فرهنگی، توانایی تطبیق روش‌های تدریس، شناخت از تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان
حمایت سازمانی		پشتیبانی از معلمان توسط مدارس، تأمین منابع مناسب برای تدریس چندفرهنگی، حمایت از معلمان در محیط‌های چندفرهنگی، ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای، حمایت از ابتکارات معلمان
کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی	توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی	ارزیابی مداوم، تولید محتوای چند فرهنگی، ایجاد جوامع حرفه‌ای یادگیری، استفاده از منابع آموزشی چندزبانه، فراهم کردن منابع و ابزار آموزشی مناسب، تنوع در شیوه‌های تدریس
	آموزش و توانمندسازی	دوره‌های آموزشی تخصصی در زمینه تدریس چندفرهنگی، ارتقاء مهارت‌های ارتباطی بین‌فرهنگی
توسعه مهارت‌های حل تعارض		استراتژی‌های مدیریتی برای مواجهه با تعارضات، مشارکت والدین در فرایند آموزش، استفاده از سبک‌های رهبری حمایتی و مشاوره‌ای

با توجه به نتایج مصاحبه ۲۱ مؤلفه در قالب ۳ عامل از کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی استخراج شد. سپس در نهایت عوامل استخراج شده از منابع کتابخان‌های جدول و نظرات اساتید و خبرگان به ترتیب مرتب و موارد تکراری و مشابه حذف شدند.

جدول ۳. ابعاد و عناصر نهایی تحقیق

محتوای اصلی	تیم	زیر مقوله
آمادگی فرهنگی معلمان		آگاهی از فرهنگ‌های مختلف، مهارت‌های ارتباط بین فرهنگی، حساسیت فرهنگی، مهارت‌های بین فرهنگی، انعطاف‌پذیری فرهنگی
حمایت سازمانی		فراهم کردن منابع آموزشی، ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای، حمایت از ابتکارات معلمان، حمایت از معلمان در تعاملات بین فرهنگی، فراهم آوردن محیط امن برای معلمان، پشتیبانی از معلمان توسط مدارس، تأمین منابع مناسب برای تدریس چندفرهنگی، حمایت از معلمان در محیط‌های چندفرهنگی، ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای
کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی	توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی	گنجاندن محتواهای متنوع فرهنگی، استفاده از منابع آموزشی چندزبانه، ایجاد فرصت‌های یادگیری مشارکتی، ارزیابی مداوم، تولید محتوای چند فرهنگی، ایجاد جوامع حرفه‌ای یادگیری، فراهم کردن منابع و ابزار آموزشی مناسب، تنوع در شیوه‌های تدریس
مدیریت تنوع فرهنگی در محیط آموزشی	مدیریت تنوع فرهنگی در محیط آموزشی	تشویق به گفتگو و تبادل نظر، احترام به تفاوت‌های فردی، ایجاد هم‌افزایی میان فرهنگ‌ها، مدیریت تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
توسعه مهارت‌های حل تعارض	توسعه مهارت‌های حل تعارض	آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر، مذاکره، میانجی‌گری، مدیریت احساسات، آموزش مهارت‌های مدیریت تعارض، آموزش روش‌های بین فرهنگی، باورهای خودکارآمدی معلمان، استراتژی‌های مدیریتی برای مواجهه با تعارضات، مشارکت والدین در فرایند آموزش، استفاده از سبک‌های رهبری حمایتی و مشاوره‌ای
آموزش و توانمندسازی	آموزش و توانمندسازی	دوره‌های آموزشی تخصصی در زمینه تدریس چندفرهنگی، ارتقاء مهارت‌های ارتباطی بین فرهنگی، توانایی تطبیق روش‌های تدریس

بر مبنای یافته‌ها ۳۸ مفهوم اولیه (شاخص)، ۶ تیم و مضمون اصلی در قالب کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی شناسایی و تعیین شدند.

شکل ۱. مدل کیفی کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی

همچنین برای بررسی اعتبار شاخص‌ها و مدل، از مدل معادلات ساختاری بهره گرفته شد. به منظور ترسیم مدل ساختاری و تعیین سهم هر کدام از شاخص و زیرمقیاس‌ها از روش معادلات ساختاری استفاده شد. برای تأیید مدل از تکنیک تحلیل عاملی تأییدی (CFA) از روش حداقل مربعات جزئی (PLS) استفاده شد. ابتدا جهت بررسی اعتبار و اعتماد ابزارهای تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها به روش همسان‌سازی درونی استفاده شد. در مورد روایی سازه از روش مدل معادلات ساختاری^۲ در دو بخش روایی همگرا و روایی واگرا در نرم‌افزار Smart PLS بررسی شد. برای روایی همگرا از معیار AVE (میانگین واریانس استخراج‌شده)^۳ استفاده شد.

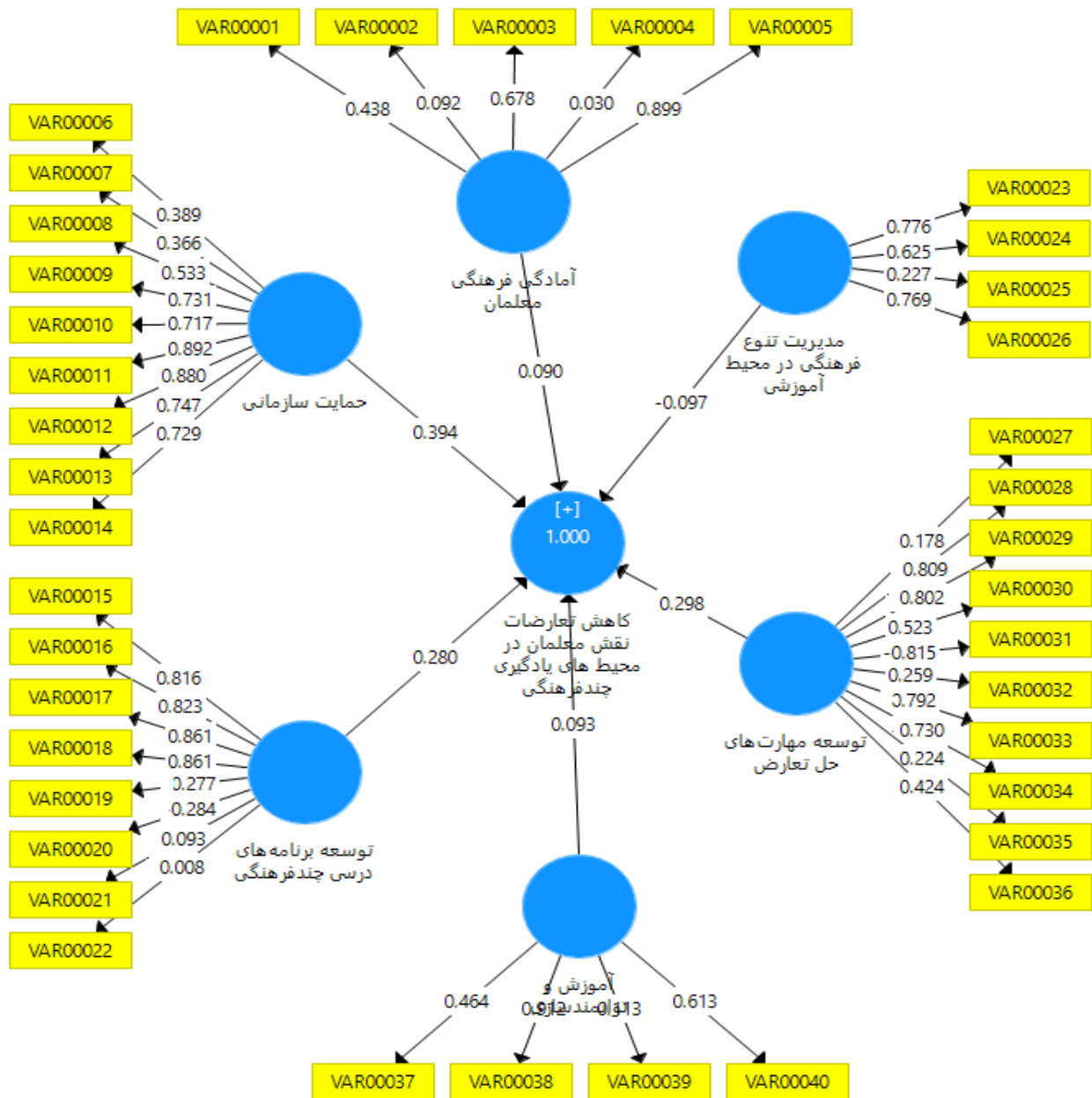
جدول ۴. بررسی روایی واگرا، همگرا، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ

عوامل	۱	۲	۳	۴	۵	۶	مدل	AVE	Alfa	CR
آمادگی فرهنگی معلمان	۰/۵۴۲							۰/۴۹۴	۰/۷۸۱	۰/۸۱۹
آموزش و توانمندسازی	۰/۳۴۴	۰/۵۹۹	۰/۶۱۱					۰/۵۵۹	۰/۷۰۲	۰/۸۶۰
توسعه برنامه‌های درسی	۰/۴۴۳	۰/۴۳۲	۰/۵۲۴					۰/۵۷۴	۰/۷۸۵	۰/۸۹۳
توسعه مهارت‌های حل تعارض	۰/۴۱۰	۰/۷۱۴	۰/۸۵۱	۰/۶۱۰				۰/۵۷۳	۰/۹۰۰	۰/۸۶۶
حمایت سازمانی	۰/۵۱۷	۰/۳۲۷	۰/۳۸۷	۰/۴۶۲	۰/۶۹۰			۰/۶۷۵	۰/۸۵۰	۰/۸۸۴
مدیریت تنوع فرهنگی	۰/۳۸۳	۰/۴۷۷	۰/۸۹۰	۰/۴۹۷	۰/۳۶۵	۰/۶۳۹		۰/۶۰۹	۰/۷۱۱	۰/۷۰۸
مدل	۰/۶۱۰	۰/۶۳۴	۰/۶۱۱	۰/۷۷۹	۰/۸۸۳	۰/۵۷۷	۰/۴۸۶	۰/۵۳۷	۰/۷۳۳	۰/۷۶۲

با توجه به نتایج جدول ۴، تمامی مقادیر AVE مربوط به سازه‌ها از مقدار ۰/۵ بیشتر است بنابراین روایی همگرایی ابزارهای پژوهش در حد قابل قبول است و همچنین جذر AVE هر سازه از ضرایب همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر (مقادیر خانه‌های مربوط به ستون و ردیف همان سازه) بیشتر شده است که این مطلب حاکی از قابل قبول بودن روایی واگرایی سازه‌هاست. همچنین ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی (CR)، به دست آمده برای هر یک از متغیرهای تحقیق بالاتر از ۰/۷۰ است و این موضوع نشان دهنده همبستگی درونی بین متغیرها و تأیید پایایی و روایی صوری و محتوایی ابزارهای پژوهش برای سنجش مفاهیم مورد نظر است.

به منظور بررسی روابط بین متغیرها از روش معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج این بررسی در شکل ۲ آمده است.

1. Partial Least Square
2. Structural Equation Modeling
3. Average Variance Extracted

شکل ۲. نتایج تحلیل عاملی در حالت ضرایب استاندارد

مدل ارائه شده، بازتاب دهنده چهارچوب نظری و تجربی پژوهش حاضر در زمینه عوامل مؤثر بر کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط های چندفرهنگی است. علیرغم مشاهده بارهای عاملی کمتر از ۰/۴ در برخی گویه ها، تصمیم بر حفظ آن ها با تکیه بر ملاحظات نظری و محتوایی اتخاذ شد. بسیاری از این گویه ها دارای اهمیت مفهومی بالا در ادبیات موضوع و چهارچوب بومی پژوهش بودند و حذف آن ها منجر به کاهش جامعیت مفهومی مدل می گردید. علاوه بر این، برخی گویه ها با بارهای پایین به عنوان شاخص های پشتیبان به منظور پوشش ابعاد کیفی و کمتر سنجیده شده هر سازه لحاظ شده اند تا از افراط در حذف متغیرهای معنادار جلوگیری شود. بنابراین مدل به صورت کامل و بدون حذف گویه ها حفظ شد و تحلیل های بعدی بر پایه همین ساختار انجام گرفت.

جهت بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش شاخص GoF محاسبه شد. Wetzels و دیگران (2009) سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی کرده اند. همچنین قدرت پیش بینی مدل با استفاده از آماره

Q2 به دست آمد که Henseler و دیگران (2009) در مورد شدت قدرت پیش‌بینی مدل در مورد سازه‌های درون‌زا سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ را تعیین کرده‌اند که به ترتیب نشان دهنده ضعیف، متوسط و قوی بودن قدرت پیش‌بینی مدل است. با توجه به یافته‌ها مقدار برازش کلی یا معیار GOF برابر با ۰/۴۱۸ بود که نشان از برازش کلی قوی مدل و آماره Q2 نیز برابر ۰/۲۶۷ است که قدرت بالای پیش‌بینی کنندگی مدل را نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

با گسترش تنوع فرهنگی در محیط‌های آموزشی، چالش‌های ناشی از تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، نقش معلمان را در کلاس‌های چندفرهنگی پیچیده‌تر کرده است. این چالش‌ها را می‌توان در چهارچوب «نظریه توسعه شایستگی بین‌فرهنگی» (Bennett, 1986) تحلیل کرد؛ مدلی که سطوح مختلف رشد درک و تعامل با تفاوت‌های فرهنگی را از انکار و دفاع گرفته تا پذیرش، تطبیق و ادغام، توضیح می‌دهد. بر اساس این نظریه، معلمانی که در مراحل ابتدایی این مدل قرار دارند، ممکن است درک محدودی از تفاوت‌های فرهنگی داشته و در نتیجه دچار تعارض نقش شوند؛ در حالی که معلمان دارای شایستگی فرهنگی بالاتر، با بهره‌گیری از درک، پذیرش و انطباق فرهنگی، قادر به مدیریت مؤثرتر کلاس‌های چندفرهنگی هستند. پژوهش حاضر با هدف ارائه مدلی برای کاهش تعارضات نقش معلمان در چنین محیط‌هایی انجام شد. ابتدا با تحلیل ۱۷ مقاله تجربی، ۲۴ مفهوم اولیه در قالب ۵ مضمون اصلی استخراج گردید. در ادامه، داده‌های مصاحبه با خبرگان منجر به شناسایی ۲۱ مؤلفه در قالب ۳ عامل شد. پس از ترکیب و پالایش داده‌ها با نظر متخصصان، ۳۸ شاخص نهایی در قالب ۶ مضمون کلیدی شناسایی شد: آمادگی فرهنگی معلمان، حمایت سازمانی، توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی، مدیریت تنوع فرهنگی، توسعه مهارت‌های حل تعارض، و آموزش و توانمندسازی. این مضامین را می‌توان به‌عنوان ابزارهای کلیدی برای ارتقای سطح شایستگی بین‌فرهنگی معلمان در نظر گرفت. برای مثال، آمادگی فرهنگی معلمان با مرحله «پذیرش تفاوت‌ها» در مدل Bennett همراستا است؛ جایی که معلمان به وجود و مشروعیت دیدگاه‌های فرهنگی گوناگون اذعان می‌کنند. توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی و آموزش مهارت‌های حل تعارض نیز با مرحله «تطبیق فرهنگی» مطابقت دارد؛ یعنی جایی که معلمان یاد می‌گیرند رفتار و رویکرد خود را با بافت‌های فرهنگی متفاوت هماهنگ کنند. در نهایت، آموزش و توانمندسازی معلمان می‌تواند آن‌ها را به مرحله «ادغام فرهنگی» نزدیک کند، جایی که معلم قادر است از دیدگاه‌های فرهنگی متنوع به صورت یکپارچه در آموزش خود بهره‌گیرد.

آمادگی فرهنگی معلمان شامل مؤلفه‌هایی همچون آگاهی از فرهنگ‌های مختلف، مهارت‌های ارتباط بین‌فرهنگی، حساسیت فرهنگی، مهارت‌های بین‌فرهنگی، انعطاف‌پذیری فرهنگی بود. این عوامل، که به معلمان کمک می‌کنند تا با چالش‌های ناشی از تنوع فرهنگی در کلاس‌های چندفرهنگی به‌طور مؤثرتر برخورد کنند، تأثیر مستقیم بر توانمندی آن‌ها در ایفای نقش‌های آموزشی دارند. آگاهی از فرهنگ‌های مختلف و داشتن حساسیت فرهنگی، می‌تواند مانع از بروز سوءتفاهم‌های فرهنگی و تعارضات در ارتباطات دانش‌آموزی گردد. همچنین، مهارت‌های بین‌فرهنگی به معلمان این امکان را می‌دهد که با انعطاف‌پذیری بیشتری به نیازهای متنوع دانش‌آموزان پاسخ دهند و از بروز تعارضات در تعاملات اجتماعی و آموزشی جلوگیری کنند. این یافته‌ها با برخی از ابعاد شناسایی شده در پژوهش‌های Cheng Lianghong (2017)، Suncaka (2023) همراستا می‌باشد. در این راستا سلامت‌نیا و دیگران (۱۴۰۳) در پژوهش خود به چالش‌های عدم آمادگی معلمان برای تدریس در کلاس‌های چندفرهنگی اشاره کردند و بر لزوم آموزش‌های مرتبط با فرهنگ‌های مختلف تأکید داشتند. تنوع فرهنگی می‌تواند تعارضات نقش معلمان را افزایش دهد و بر اثربخشی تدریس تأثیر منفی بگذارد؛ لذا وجود آمادگی فرهنگی به کاهش این تعارضات کمک خواهد کرد. شایستگی فرهنگی و آموزش‌های خاص در زمینه مدیریت فرهنگ‌های مختلف، می‌تواند تعارضات نقش را کاهش دهد.

حمایت سازمانی را ابعادی مانند فراهم کردن منابع آموزشی، ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای، حمایت از ابتکارات معلمان، حمایت از معلمان در تعاملات بین‌فرهنگی، فراهم آوردن محیط امن برای معلمان، پشتیبانی از معلمان توسط مدارس، تأمین منابع مناسب برای تدریس چندفرهنگی، حمایت از معلمان در محیط‌های چندفرهنگی، ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای تشکیل می‌دهند. عوامل مؤثر بر کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی عمدتاً به دو بخش عمده تقسیم می‌شوند: اول، فراهم‌آوری شرایط و منابع لازم از سوی نهادهای آموزشی، که شامل پشتیبانی سازمانی، تأمین منابع آموزشی، و ایجاد فرصت‌های توسعه حرفه‌ای است، و دوم، فراهم‌سازی فضا و آموزش‌های لازم جهت مدیریت تعاملات بین‌فرهنگی و تعامل مؤثر با دانش‌آموزان متنوع فرهنگی. به طور خاص، حمایت‌های سازمانی شامل تأمین منابع تدریس چندفرهنگی، محیط امن برای معلمان و حمایت در تعاملات فرهنگی، به معلمان این امکان را می‌دهند که با اعتماد به نفس و توانایی بیشتر به

تدریس در کلاس‌های چندفرهنگی پرداخته و از تعارضات ناشی از تنوع فرهنگی و اجتماعی جلوگیری کنند. این یافته‌ها همچنین تأکید دارند که توسعه مهارت‌های حل تعارض و آموزش مهارت‌های بین‌فرهنگی، از جمله اقدامات ضروری برای کاهش تعارضات نقش است. در این ارتباط سلامت نیا و دیگران (۱۴۰۳)، جهان‌دیده (۱۴۰۱) و عباسی و دیگران (۱۳۹۹) بر تأثیر قابل توجه حمایت‌های سازمانی و ایجاد برنامه‌های آموزشی مناسب برای کلاس‌های چندفرهنگی تأکید دارند. این پیشینه‌ها به‌طور مشابه بر ضرورت آموزش‌های حرفه‌ای و مهارت‌های چندفرهنگی برای معلمان اشاره کرده‌اند، که با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌راستا است. به علاوه، نتایج این پیشینه‌ها بر اهمیت حمایت‌های سازمانی و فراهم‌آوری شرایط مناسب برای معلمان در محیط‌های چندفرهنگی تأکید دارند و یافته‌های پژوهش حاضر را تأیید می‌کنند.

توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی شامل گنجاندن محتواهای متنوع فرهنگی، استفاده از منابع آموزشی چندزبانه، ایجاد فرصت‌های یادگیری مشارکتی، ارزیابی مداوم، تولید محتوای چند فرهنگی، ایجاد جوامع حرفه‌ای یادگیری، فراهم کردن منابع و ابزار آموزشی مناسب، تنوع در شیوه‌های تدریس است. گنجاندن محتواهای متنوع فرهنگی، استفاده از منابع آموزشی چندزبانه، و ایجاد فرصت‌های یادگیری مشارکتی از جمله راهکارهایی هستند که می‌توانند به بهبود شرایط آموزشی در چنین محیط‌هایی کمک کنند. علاوه بر این، ارزیابی مداوم و تولید محتوای چندفرهنگی، به معلمان این امکان را می‌دهد که به‌طور مداوم دانش و مهارت‌های خود را به‌روز کنند و تدریس خود را مطابق با نیازهای دانش‌آموزان بهبود بخشند. همچنین، ایجاد جوامع حرفه‌ای یادگیری و فراهم کردن منابع و ابزار آموزشی مناسب، می‌تواند به معلمان کمک کند تا در محیط‌های آموزشی چندفرهنگی به بهترین نحو عمل کنند. این یافته‌ها از اهمیت آموزش‌های ویژه برای معلمان در راستای مدیریت تنوع فرهنگی و کاهش تعارضات نقش در چنین محیط‌هایی خبر می‌دهند. این یافته‌ها با برخی از ابعاد شناسایی شده در پژوهش‌های Cheng Lianghong (2017) و Suncaka (2023) هم‌راستا می‌باشد. در این راستا جهان‌دیده (۱۴۰۱) بر لزوم آگاهی زبانی و احترام به تنوع فرهنگی تأکید کرده که هم‌راستا با یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص گنجاندن محتوای متنوع فرهنگی و مهارت‌های زبانی است. برنامه‌های آموزشی باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که پیچیدگی‌های فرهنگی و انتظارات متناقض را کاهش دهند.

مدیریت تنوع فرهنگی در محیط آموزشی مواردی از قبیل تشویق به گفتگو و تبادل نظر، احترام به تفاوت‌های فردی، ایجاد هم‌افزایی میان فرهنگ‌ها، مدیریت تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی را داراست. این مؤلفه‌ها به معلمان این امکان را می‌دهند که با درک متقابل از فرهنگ‌های مختلف و تعامل با دانش‌آموزان از فرهنگ‌های گوناگون، تعارضات نقش خود را کاهش دهند. در واقع، اگر معلمان بتوانند تفاوت‌های فرهنگی را درک و به‌طور مؤثر مدیریت کنند، تعارضات ناشی از نقش‌های چندگانه در کلاس‌های چندفرهنگی کاهش می‌یابد و این امر بر بهبود کیفیت آموزش و تعاملات اجتماعی میان معلمان و دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد. این یافته‌ها با برخی از ابعاد شناسایی شده در پژوهش‌های Pollio & Riemma (2024)، Ruth-Herbein (2022)، Iwai (2023)، Loftin (2024) هم‌راستا می‌باشد. این یافته‌ها با یافته‌های Suncaka (2023) و Cheng Lianghong (2017) نیز هم‌خوانی دارد که بر لزوم طراحی برنامه‌های آموزشی جهت کاهش پیچیدگی‌های فرهنگی و کاهش تعارضات نقش تأکید کرده‌اند.

توسعه مهارت‌های حل تعارض نیز شامل مؤلفه‌هایی همچون آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر، مذاکره، میانجی‌گری، مدیریت احساسات، آموزش مهارت‌های مدیریت تعارض، آموزش روش‌های بین‌فرهنگی، باورهای خودکارآمدی معلمان، استراتژی‌های مدیریتی برای مواجهه با تعارضات، مشارکت والدین در فرایند آموزش، استفاده از سبک‌های رهبری حمایتی و مشاوره‌ای است. برای کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی، توجه به توسعه مهارت‌های حل تعارض، از جمله آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر، مذاکره، مدیریت احساسات، و میانجی‌گری، می‌تواند به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای بر کاهش چالش‌ها و تنش‌های موجود تأثیرگذار باشد. علاوه بر این، ارتقاء باورهای خودکارآمدی معلمان و تقویت استراتژی‌های مدیریتی، به‌ویژه استفاده از سبک‌های رهبری حمایتی و مشاوره‌ای، به معلمان کمک می‌کند تا در برخورد با چالش‌های متعدد در کلاس‌های چندفرهنگی مؤثرتر عمل کنند. همچنین، مشارکت والدین در فرایند آموزش و آموزش روش‌های بین‌فرهنگی به معلمان نیز از دیگر عواملی است که می‌تواند تعارضات نقش را کاهش دهد. این یافته‌ها با برخی از ابعاد شناسایی شده در پژوهش‌های Chen (2024) و Balaman (2023) هم‌راستا می‌باشد. در این راستا مطالعات Cheng Lianghong (2017)، Suncaka (2023) نیز نشان داده‌اند که برنامه‌های آموزشی باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که پیچیدگی‌های فرهنگی را کاهش دهند و نقش‌های معلمان را در محیط‌های چندفرهنگی به‌طور مؤثرتر مدیریت

کنند. که آموزش مهارت‌های بین‌فرهنگی و توانمندسازی معلمان می‌تواند به کاهش تعارضات و ارتقاء اثربخشی تدریس در کلاس‌های چندفرهنگی منجر شود.

آموزش و توانمندسازی شامل دوره‌های آموزشی تخصصی در زمینه تدریس چندفرهنگی، ارتقاء مهارت‌های ارتباطی بین‌فرهنگی، توانایی تطبیق روش‌های تدریس است. آموزش و توانمندسازی معلمان، به ویژه در زمینه تدریس چندفرهنگی، عامل کلیدی در کاهش تعارضات نقش در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی است. بر اساس نتایج، برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی، ارتقاء مهارت‌های ارتباطی بین‌فرهنگی و توانایی تطبیق روش‌های تدریس به طور مؤثری به معلمان کمک می‌کند تا چالش‌های ناشی از تنوع فرهنگی را مدیریت کرده و تعارضات نقش خود را کاهش دهند. این یافته‌ها در راستای پیشینه‌های موجود است که بر لزوم آموزش معلمان در زمینه مدیریت تفاوت‌های فرهنگی تأکید کرده‌اند. این یافته‌ها با برخی از ابعاد شناسایی شده در پژوهش‌های (Loftin, 2024) و (Iwai, 2022) Ruth-Herbein (2024) Pollio & Riemma (2024) و جهان‌دیده (۱۴۰۱)، هم‌راستا می‌باشد. در این ارتباط سلامت‌نیا و دیگران (۱۴۰۳) نیز به اهمیت آموزش‌های مناسب برای معلمان در کلاس‌های چندفرهنگی اشاره کرده‌اند و جهان‌دیده (۱۴۰۱) نیز از نیاز به آگاهی و دانش معلمان در زمینه‌های مختلف فرهنگی و زبانی سخن گفته است. همچنین، در مطالعات (Suncaka, 2023) Cheng Lianghong (2017) به ضرورت طراحی برنامه‌های آموزشی که بتواند پیچیدگی‌های فرهنگی را کاهش دهند، پرداخته شده است. در این راستا، شایستگی فرهنگی معلمان که در مطالعات مختلف مانند (Suncaka, 2023) مورد تأکید قرار گرفته است، به عنوان عامل دیگری در کاهش تعارضات نقش معلمان در نظر گرفته می‌شود.

بر اساس نتایج، عوامل متعددی در کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی تأثیر دارند. این عوامل شامل آمادگی فرهنگی معلمان، حمایت سازمانی، توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی، مدیریت تنوع فرهنگی، توسعه مهارت‌های حل تعارض و آموزش و توانمندسازی معلمان هستند. به‌ویژه، آمادگی فرهنگی معلمان به آن‌ها کمک می‌کند تا تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان را بهتر درک و مدیریت کنند، در حالی که حمایت سازمانی از معلمان در ایجاد فضایی مناسب برای تعامل فرهنگی ضروری است. همچنین، برنامه‌های درسی چندفرهنگی و مهارت‌های حل تعارض می‌توانند به کاهش تعارضات نقش در کلاس‌های چندفرهنگی کمک کنند. این عوامل در مجموع به معلمان توانایی مدیریت بهتر تفاوت‌های فرهنگی را می‌دهند و در کاهش فشارهای ناشی از تعارضات نقش در کلاس‌های چندفرهنگی مؤثر هستند. به طور کلی می‌توان گفت که مدل نهایی این پژوهش، با ریشه در نظریه‌های معتبر مانند مدل (Bennett, 1986)، می‌تواند به عنوان چهارچوبی عملی برای طراحی سیاست‌های آموزشی و برنامه‌های حرفه‌ای توسعه معلمان در محیط‌های چندفرهنگی مورد استفاده قرار گیرد.

جامعه آماری بخش کیفی پژوهش محدود به اساتید دانشگاهی و خبرگان برنامه‌ریزی درسی چندفرهنگی در شهر سنندج بود که ممکن است دیدگاه‌های آنان به بافت فرهنگی و اجتماعی خاص این منطقه وابسته باشد و تعمیم‌پذیری نتایج به سایر مناطق با شرایط فرهنگی متفاوت را با محدودیت مواجه سازد. در بخش کمی نیز با وجود انتخاب ۱۱۵ نفر از معلمان برای اعتبارسنجی مدل، نمونه‌گیری صرفاً از یک جامعه محدود جغرافیایی انجام شد که ممکن است نتواند تنوع فرهنگی و تجربی معلمان سراسر کشور را منعکس کند. با توجه به یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌شود که برای کاهش تعارضات نقش معلمان در محیط‌های یادگیری چندفرهنگی، ابتدا برنامه‌های آموزشی ویژه‌ای برای ارتقاء آمادگی فرهنگی معلمان طراحی شود تا آن‌ها بتوانند تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان را بهتر درک و مدیریت کنند. علاوه بر این، نیاز است که نهادهای آموزشی حمایت‌های سازمانی بیشتری از معلمان ارائه دهند، به‌ویژه در ایجاد فضایی مناسب برای تعامل فرهنگی و درک متقابل. همچنین، توسعه برنامه‌های درسی چندفرهنگی که با نیازهای دانش‌آموزان مختلف هم‌راستا باشند، می‌تواند به کاهش تعارضات نقش کمک کند.

ملاحظات اخلاقی

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌نمایند هیچگونه تعارض وجود ندارد

سپاسگزاری

بدین وسیله از تمامی عزیزانی که در انجام هرچه بهتر این پژوهش، ما را همراهی نمودند قدردانی به عمل می‌آوریم.

منابع

- احمدی، م.، قریشی، س. ع.، و گودرزی، ف. (۱۳۹۷). بررسی مشکلات چندفرهنگی در مدارس ابتدایی شهر ساوه و ارائه راهکارهای آن. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۲(۴۲)، ۱۲۱-۱۳۷. <https://doi.org/10.22034/jiera.2018.84469>
- جهان‌دیده، ج. (۱۴۰۱). پدیدارشناسی تجربیات معلمان زبان فارسی از برگزاری دوره آموزش چندزبانه. برنامه درسی و آموزش یادگیرنده محور، ۱(۳)، ۴۱-۵۵. <https://doi.org/10.22034/CIPJ.2022.50025.1024>
- سلامت نیا، ف.، کایدی، ف.، دزفولی حیدرپور، آ.، سواری، ز.، و حکیم زاده، م. (۱۴۰۳). چالش‌های چندفرهنگی دانش‌آموزان مدارس ابتدایی اهواز: روایتی از دیدگاه مدیران و معاونان. ارائه شده در سومین کنفرانس ملی تازه‌های روانشناسی تکاملی و تربیتی، بندرعباس. <https://civilica.com/doc/2126976/>
- صادقی، ع. (۱۳۸۹). بررسی سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران بر اساس رویکرد آموزش چندفرهنگی. مطالعات برنامه درسی، ۵(۱۸)، ۱۸۹-۲۱۴. <https://www.sid.ir/paper/101063/fa>
- صائبی، س.، عصاره، ع.، کشتی آرای، ن.، و صادقی، ع. (۱۴۰۲). سنتز پژوهی مطالعات آموزش چندفرهنگی در ایران. پژوهش در برنامه ریزی درسی، ۲۰(۷۷)، ۹۱-۱۰۳. <https://doi.org/10.30486/jsr.2023.1971452.2246>
- عباسی، ز.، عامری، ح.، و مردانلو مقدم، ح. (۱۳۹۹). شناسایی و طبقه‌بندی چالش‌های مدرسان زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در کلاس‌های چندفرهنگی. جستارهای زبانی، ۱۱(۴)، ۵۶۷-۶۰۴. <http://lrr.modares.ac.ir/article-14-23138-fa.html>

References

- Aada, K. (2020). Teaching in a multicultural and demanding society. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 10(4), 33-43. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3512556>
- Abbasi, Z., Ameri, H., & Mardanloo Moghadam, H. (2020). Identifying and Classifying the Challenges of Persian Language Instructors to Non-Persian Speakers in Multicultural Classes. *LRR*, 11(4), 567-604. <http://lrr.modares.ac.ir/article-14-23138-fa.html> (in Persian)
- Ahmadi, M., Qureshi, A., & Goodarzi, F. (2018). Investigating multicultural problems in elementary schools in Saveh city and presenting solutions to them. *Research in Educational Systems*, 12(42), 121-137. <https://doi.org/10.22034/jiera.2018.84469> (in Persian)
- Bennett, M. J. (1986). A developmental approach to training for intercultural sensitivity. *International Journal of Intercultural Relations*, 10(2), 179-196. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(86\)90005-2](https://doi.org/10.1016/0147-1767(86)90005-2)
- Balaman, U. (2023). Opportunities for Pre-Service Teacher Learning in Video-Mediated Peer Interactions: Focus on Classroom Interactional Competence. In Sadeghi, K., Thomas, M. (eds) *Second Language Teacher Professional Development. Digital Education and Learning*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-12070-1_14
- Chen, C. Y. (2024). Flipped classroom with case-based learning for improving preservice teachers' classroom management learning outcomes. *Teaching and Teacher Education*, 152(1), 104785. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104785>
- Chatham, E., Otibu, J., & Sau, A. (2024). Group Learning Routines as a Tool to Build Equitable Learning Experiences in a Biology Classroom. *The Science Teacher*, 91(3), 38-47. <https://doi.org/10.1080/00368555.2024.2337862>
- Cheng, Lianghong, A. (2017). Becoming a culturally-aware reflective practitioner: A new orientation of the teacher's role. *Curriculum. Teaching materials. Pedagogy* (11), 108-114. <https://doi.org/10.19877/j.cnki.kcjcj.2017.11.017>
- Darling-Hammond, L. (2015). *The flat world and education: How America's commitment to equity will determine our future*. Teachers College Press. <https://www.amazon.com/Flat-World-Education-Commitment-Multicultural/dp/0807749621>
- Epstein, J. L., Sanders, M. G., Sheldon, S. B., Simon, B. S., Salinas, K. C., Jansorn, N. R., & Williams, K. J. (2018). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action*. Corwin Press. <https://www.govinfo.gov/content/pkg/ERIC-ED467082/pdf/ERIC-ED467082.pdf>
- Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice*. teachers college press. <https://books.google.com/books?hl=fa&lr=&id=uD9qDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=culturally+responsive+teaching:+Theory,+research,+and+practice.+teachers+college+press.&ots=v0xz67Zkc9&sig=xqdQV-v4UpEhys1yt6t7YyghDc8>

- Datunsolang, R., Amala, R., & Sidik, F. (2022). Strategi kepala sekolah dalam menanamkan nilai-nilai pendidikan multikultural. *Tadbir: Jurnal Manajemen Pendidikan Islam*, 10(1), 75–83. <https://doi.org/10.30603/tjmpi.v10i1.2543>
- De Jesus-Reyes, J. (2024). A critical pedagogy analysis of literature teachers' perspectives on the integration of multicultural literature in higher education. *Traduction Et Langues*, 23(1), 62-87. <https://doi.org/10.52919/translang.v23i1.970>
- Gorski, P. C., & Dalton, K. (2020). Striving for critical reflection in multicultural and social justice teacher education: Introducing a typology of reflection approaches. *Journal of Teacher Education*, 71(3), 357-368. <https://doi.org/10.1177/0022487119883545>
- Harjatanaya, T. Y., & Hoon, C. Y. (2020). Politics of multicultural education in post-Suharto Indonesia: A study of the Chinese minority. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 50(1), 18-35. <https://doi.org/10.1080/03057925.2018.1493573>
- Henseler, J., & Fassott, G. (2009). Testing moderating effects in PLS path models: An illustration of available procedures. In V. Esposito Vinzi, W. W. Chin, J. Henseler & H. Wang (Eds.), *Handbook of partial least squares: Concepts, methods, and applications*. Berlin: Springer (in print)
- Howe, W. A., & Lisi, P. L. (2023). *Becoming a multicultural educator: Developing awareness, gaining skills, and taking action*. Sage Publications. <https://www.amazon.com/Becoming-Multicultural-Educator-Developing-Awareness/dp/1483365050>
- Jahandideh, J. (2021). Phenomenology of Persian language teachers' experiences of holding a multilingual education course. *Curriculum and Learner-Centered Education*, 1(3), 41-55. <https://doi.org/10.22034/cipj.2022.50025.1024> (in Persian)
- Jo, J. Y., & Jung, M. (2017). Rethinking Diversity in South Korea: Examining the Ideological Underpinnings of Multicultural Education Policies and Programs. In W. Pink, & G. Noblit, (Eds.), *Second International Handbook of Urban Education* (pp. 195-212). Cham: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-40317-5_13
- Loftin, E. (2024). Implementing cultural pluralism and classroom-based multicultural democratic education. In M. T. Tatto (Ed.), *Empowering teachers for equitable and sustainable education* (pp: 150–168). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781032699295-9>
- Iwai, Y. (2023). Preservice teachers' reflections on teacher self-identities through a multicultural children's literature project. *Multicultural Learning and Teaching*, 19(2), 269–292. <https://doi.org/10.1515/mlt-2022-0021>
- Rajiah, K. (2025). Enhancing multicultural pharmacy education through ethical debates: Fostering critical thinking and cultural competence. *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 17(4), 102294. <https://doi.org/10.1016/j.cptl.2025.102294>
- Ruth-Herbein, E., Maier, J. L., & Fauth, B. (2022). Promoting Teaching quality through classroom observation and feedback: Design of a program in the german state of Baden-Württemberg. In Manzi, J., Sun, Y., García, M.R. (eds) *Teacher evaluation around the world. teacher education, learning innovation and accountability*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-13639-9_12
- Sadeghi, A. (2010). A study of the national curriculum document of the Islamic Republic of Iran based on the multicultural education approach. *Curriculum Studies*, 5(18), 189-214. <https://www.sid.ir/paper/101063/fa> (in Persian)
- Saebi, S., Osare, A., Kashtiarai, N., & Sadeghi, A. (2023). A synthesis of studies on multicultural education in Iran. *Research in Curriculum Planning*, 20(77), 91-103. <https://doi.org/10.30486/jsre.2023.1971452.2246> (in Persian)
- Salamatnia, F., Kayidi, F., Dezfuli Heydarpour, A., Savari, Z., & Hakimzadeh, M. (2024). *Multicultural challenges of Ahvaz elementary school students: A narrative from the perspective of principals and deputies*. Paper presented at the Third National Conference on Developmental and Educational Psychology, Bandar Abbas. <https://civilica.com/doc/2126976/> (in Persian)
- Suncaka, E. (2023). Conflict Management in Schools. *Journal on Education*, 5(4), 15143-15153. <https://doi.org/10.31004/joe.v5i4.2597>
- Pollio, F., & Riemma, F. (2024). Diversity and inclusion: From classroom discussion to corporate policies. global classroom. In D. de Gennaro & M. Marino (Eds.) Emerald Publishing. <https://doi.org/10.1108/978-1-83549-284-020241010>

- Wetzels, M. G. M., Odekerken-Schröder, G. J., & van Oppen, C. A. M. L. (2009). Using PLS Path Modeling for Assessing Hierarchical Construct Models: Guidelines and Empirical Illustration. *Mis Quarterly*, 33(1), 177-195. <https://doi.org/10.2307/20650284>
- Floriana Pollio, Filomena Riemma, 2024. "Diversity and Inclusion: From Classroom Discussion to Corporate Policies", *Global Classroom: Multicultural Approaches and Organizational Strategies in Teaching and Learning Business and Economics*, Davide de Gennaro, Marco Marino